



Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

26. märts 2020*

Euroopa Liidu Üldkohtu otsuste Simpson *vs.* nõukogu (T-646/16 P) ja HG *vs.* komisjon (T-693/16 P) uuesti läbivaatamine – Avalik teenistus – Esimeses kohtuastmes otsuse teinud kohtukoosseis – Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamise menetlus – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47 – Seaduse alusel moodustatud kohus – Seaduslikkuse kõrvalkontroll – Liidu õiguse ühtsuse ja järjepidevuse kahjustamine

Liidetud kohtuasjades C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II,

mille ese on ELTL artikli 256 lõike 2 teise lõigu alusel esitatud nõue vaadata uuesti läbi Euroopa Liidu Üldkohtu (apellatsioonikoda) 19. juuli 2018. aasta kohtuotsused Simpson *vs.* nõukogu (T-646/16 P, ei avaldata, EU:T:2018:493) ja HG *vs.* komisjon (T-693/16 P, ei avaldata, EU:T:2018:492), mis on tehtud menetlustes

Erik Simpson, Euroopa Liidu Nõukogu ametnik, elukoht Brüssel (Belgia),

versus

Euroopa Liidu Nõukogu (C-542/18 RX-II),

ja

HG, Euroopa Komisjoni ametnik,

versus

Euroopa Komisjon (C-543/18 R-II),

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident R. Silva de Lapuerta, kodade presidendid A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, M. Safjan, S. Rodin ja I. Jarukaitis, kohtunikud M. Ilešič (ettekandja), C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen ja N. Piçarra,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades kirjalikku menetlust ja 21. mai 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keeled: inglise ja prantsuse.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- E. Simpson, esindaja: *avocate* M. Velardo,
- Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bauer ja R. Meyer,
- HG, esindaja: *avocate* L. Levi,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Berscheid, T. S. Bohr ja F. Erlbacher,
- Bulgaaria valitsus, esindajad: E. Petranova, L. Zaharieva ja T. Mitova,

arvestades Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 62a ja artikli 62b esimeses lõigus sätestatud,

olles 12. septembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Käesolevate kohtumenetluste ese on Euroopa Liidu Üldkohtu (apellatsioonikoda) 19. juuli 2018. aasta otsuste Simpson vs. nõukogu (T-646/16 P, ei avaldata, edaspidi „esimene uuesti läbivaadatav kohtuotsus“, EU:T:2018:493) ja HG vs. komisjon (T-693/16 P, ei avaldata, edaspidi „teine uuesti läbivaadatav kohtuotsus“, EU:T:2018:492) (edaspidi koos „uuesti läbivaadatavad kohtuotsused“) uuesti läbivaatamine.
- 2 Esimese uuesti läbivaadatava kohtuotsusega tühistas Üldkohus Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu 24. juuni 2016. aasta kohtumääruse Simpson vs. nõukogu (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136), millega viimati nimetatud kohus jättis rahuldamata Erik Simpsoni hagi nõudega tühistada esiteks Euroopa Liidu Nõukogu 9. detsembri 2010. aasta otsus, millega nõukogu jättis rahuldamata E. Simpsoni taotluse tõsta ta palgaastmele AD 9 pärast seda, kui ta oli edukalt läbinud avaliku konkursi EPSO/AD/113/07, mis korraldati muu hulgas eesti keele tõlkeosakonna juhataja töölevõtmiseks palgaastmel AD 9, ja nõukogu 7. oktoobri 2011. aasta otsus, millega nõukogu jättis rahuldamata esimesena nimetatud otsuse peale 9. detsembril 2010 esitatud kaebuse (edaspidi „7. oktoobri 2011. aasta otsus“), ning teiseks nõudega mõista nõukogult välja hüvitis tekitatud kahju eest. See kohtumäärus tehti pärast Euroopa Liidu Üldkohtu 22. oktoobri 2015. aasta otsust nõukogu vs. Simpson (T-130/14 P, EU:T:2015:796), millega tühistati Avaliku Teenistuse Kohtu 12. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Simpson vs. nõukogu (F-142/11, EU:F:2013:201), ja saadeti kohtuasi tagasi uueks arutamiseks eelnimetatud kohtule.
- 3 Teise uuesti läbivaadatava kohtuotsusega tühistas Üldkohus Avaliku Teenistuse Kohtu 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155), millega viimane jättis rahuldamata HG hagi põhinõudena esiteks tühistada Euroopa Komisjoni 10. veebruari 2015. aasta otsus, millega määrati HG-le distsiplinaarkaristusena kõrgemasse palgajärku tõusmise peatamine 18 kuuks ja kohustati teda hüvitama komisjonile tekitatud kahju summas 108 596,35 eurot (edaspidi „10. veebruari 2015. aasta otsus“), ning vajalikus ulatuses tühistada kaebuse rahuldamata jätmise otsus, ja teiseks nõudega mõista komisjonilt välja HG-le väidetavalt tekitatud kahju.
- 4 Uuesti läbivaatamine käsitleb küsimust, kas, arvestades eelkõige õiguskindluse üldpõhimõtet, kahjustavad uuesti läbivaadatavad kohtuotsused liidu õiguse ühtsust või järjepidevust, kuna Üldkohus otsustas apellatsiooniasemes, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseis, kes tegi 24. juuni 2016. aasta kohtumääruse Simpson vs. nõukogu (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136) ja 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155) (edaspidi „vaidlustatud kohtulahendid“), ei

olnud moodustatud nõuetekohaselt, kuivõrd ühe koosseisu kuuluva kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele, mistõttu rikuti Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud põhimõtet, et kohus moodustatakse seaduse alusel.

- 5 Uuesti läbivaatamine käsitleb samuti küsimust, kas sarnaselt ELTL artiklis 277 silmas peetud aktidega võib kohtuniku ametisse nimetamise üle teostada seaduslikkuse kõrvalkontrolli või kas selline kontroll on – põhimõtteliselt või teatava ajavahemiku möödudes – välistatud või piiratud üksnes teatud liiki rikkumistega, et tagada õiguslik stabiilsus ja kohtuotsuste seadusjõud.

Õiguslik raamistik

Harta

- 6 Harta artikli 47 „Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele“ esimeses ja teises lõigus on sätestatud:

„Igaühel, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, on selles artiklis kehtestatud tingimuste kohaselt õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus.

Igaühel on õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus. Igaühel peab olema võimalus saada nõu ja kaitset ning olla esindatud.“

Otsus 2004/752/EÜ, Euratom ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa

- 7 Nõukogu 2. novembri 2004. aasta otsuse 2004/752/EÜ, Euratom, millega asutatakse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus (ELT 2004, L 333, lk 7), põhjenduses 6 oli märgitud:

„Kohtukolleegiumisse kuuluvate kohtunike arv peaks olema vastavuses lahendamist vajavate kaasuste arvuga. Kohtunike määramist käsitlevate nõukogu otsuste tegemise hõlbustamiseks tuleks ette näha, et nõukogu asutaks sõltumatu nõuandekomitee, mille ülesandeks oleks kontrollida, kas laekunud soovialvused vastavad esitatud tingimustele.“

- 8 Otsuse 2004/752 artikli 2 kohaselt lisati Euroopa Liidu Kohtu põhikirjale I lisa „Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus“. Selle lisa redaktsiooni, mis oli kohaldatav vaidlustatud kohtulahendite tegemise ajal (edaspidi „Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa“), artiklis 2 oli sätestatud:

„Avaliku Teenistuse Kohus koosneb seitsmest kohtunikust. [...]

Kohtunikud nimetatakse ametisse kuueks aastaks. Ametiaja lõppemisel võib kohtuniku tagasi nimetada.

Vabanenud ametikohale nimetatakse uus kohtunik kuueks aastaks.“

- 9 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artiklis 3 oli sätestatud:

„1. Kohtunikud nimetab kooskõlas [ELTL] artikli 257 neljanda lõiguga ametisse nõukogu, olles konsulteerinud käesolevas artiklis ettenähtud komiteega. Kohtunikke ametisse nimetades tagab nõukogu, et Avalik Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme.

2. Liidu iga kodanik, kes vastab [ELTL] artikli 257 neljanda lõigu tingimustele, võib avaldada soovi kandideerimiseks. Nõukogu määrab [Euroopa Liidu] [K]ohtu soovitusel kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks selliste sooviavalduste esitamise ja läbivaatamise tingimused ja korra.

3. Moodustatakse komitee, mis koosneb seitsmest liikmest, kes valitakse Euroopa Kohtu ja Üldkohtu endiste liikmete ning tunnustatud ja pädevate juristide hulgast. Nõukogu määrab Euroopa Kohtu presidendi soovitusel kindlaks komitee liikmed ja kodukorra. [...].

4. Komitee esitab oma arvamuse kandidaatide sobivuse kohta Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikohale. Komitee lisab oma arvamusele loetelu kandidaatidest, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus. Sellises loetelus on vähemalt kaks korda nii palju kandidaate kui nõukogu peab nimetama kohtunikke.“

3. detsembri 2013. aasta kandideerimiskutse

- 10 Nõukogu lasi 3. detsembri 2013. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* avaldada kandideerimiskutse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamiseks (ELT 2013, C 353, lk 11; edaspidi „3. detsembri 2013. aasta avalik kandideerimiskutse“), mille punkt 4 oli sõnastatud järgmiselt:

„Kuna kahe Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametiaeg lõpeb 30. septembril 2014, kuulutati välja konkurss kandidaatide ülesseadmiseks, et nimetada ametisse kaks uut kohtunikku kuueks aastaks alates 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2020.“

Otsus (EL, Euratom) 2016/454

- 11 Nõukogu 22. märtsi 2016. aasta otsuse (EL, Euratom) 2016/454, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kolm kohtunikku (ELT 2016, L 79, lk 30), põhjendustes 1–6 on märgitud:

- „(1) [...] Avaliku Teenistuse Kohtu [...] kahe kohtuniku ametiaeg lõppes 30. septembril 2014 ja veel ühe kohtuniku ametiaeg lõppes 31. augustil 2015. Kõnealuste vabade ametikohtade täitmiseks tuleb [...] Euroopa Liidu Kohtu põhikirja [...] I lisa artikli 2 ja artikli 3 lõike 1 alusel seetõttu ametisse nimetada kolm kohtunikku.
- (2) Kahe Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamiseks avaldati 2013. aasta [3. detsembril] avalik kandideerimiskutse, misjärel esitas [Euroopa Liidu Kohtu põhikirja] I lisa artikli 3 lõike 3 alusel moodustatud komitee [...] oma arvamuse kandidaatide sobivuse kohta Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikohale. Valikukomitee lisas oma arvamusele loetelu kuuest kandidaadist, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.
- (3) Pärast Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi kohta poliitilise kokkuleppe saavutamist, mille tulemusel võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu [16. detsembri 2015. aasta] määrus (EL, Euratom) 2015/2422 [millega muudetakse protokoll nr 3 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta (ELT 2015, L 341, lk 14)], esitas Euroopa Liidu Kohus 17. novembril 2015 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu ja tema teenistujate vaheliste kohtuvaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse [...] Üldkohtule üleandmise kohta alates 1. septembrist 2016.
- (4) Seetõttu ja ajastusest tulenevalt on asjakohane mitte avaldada uut avalikku kandideerimiskutset, vaid pigem kasutada pärast 2013. aasta [3. detsembrit] avaldatud avalikku kandideerimiskutset valikukomitee poolt koostatud loetelu kuuest kandidaadist, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.

- (5) Seetõttu on asjakohane nimetada kolm isikut kõnealusest kandidaatide loetelust Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks, mislõbi tagatakse, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme. Kolm isikut, kellel on kõnealuses loetelus kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus, on Sean Van Raepenbusch, João Sant’Anna ja Alexander Kornezov. João Sant’Anna ja Alexander Kornezov tuleks nimetada ametisse alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast. Arvestades, et Sean Van Raepenbusch oli 30. septembrini 2014 juba Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunik ja ta jätkas oma ametis kuni [Euroopa Liidu Kohtu põhikirja] artikli 5 kohase nõukogu otsuse vastuvõtmiseni, on asjakohane nimetada ta ametisse uueks ametiajaks alates tema eelmise ametiaja lõppemisele järgnevast päevast.
- (6) [Euroopa Liidu Kohtu põhikirja] I lisa artiklist 2 tuleneb, et vabade ametikohtade täitmisel nimetatakse uus kohtunik ametisse kuueks aastaks. Ent kui hakatakse kohaldama kavandatavat määrust liidu ja tema teenistujate vaheliste kohtuvaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Euroopa Liidu Üldkohtule üleandmise kohta, lõpetab Avaliku Teenistuse Kohus tegevuse ning käesoleva otsusega ametisse nimetatud kolme kohtuniku ametiaeg lõpeb iseenesest kuupäeval, mis eelneb kõnealuse määruse kohaldamise alguskuupäevale.“

12 Otsuse 2016/454 artiklis 1 on ette nähtud:

„Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks nimetatakse järgmised isikud:

- Sean Van Raepenbusch alates 1. oktoobrist 2014,
- João Sant’Anna alates 1. aprillist 2016,
- Alexander Kornezov alates 1. aprillist 2016.“

Uuesti läbivaatamisel olevate kohtuasjade taust

Vaidlusalune ametisse nimetamine

- 13 Nõukogu 9. juuni 2009. aasta otsusega 2009/474/EÜ, Euratom, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunik (ELT 2009, L 156, lk 56), nimetati María Isabel Rofes i Pujol Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks kuueks aastaks alates 1. septembrist 2009 kuni 31. augustini 2015.
- 14 Pärast 3. detsembri 2013. aasta avalikku kandideerimiskutset, mis avaldati seetõttu, et 30. septembril 2014 pidi lõppema veel kahe Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku, nimelt S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli ametiaeg, koostas Euroopa Liidu põhikirja I lisa artikli 3 lõikes 3 nimetatud komitee (edaspidi „valikukomitee“) kuuest kandidaadist koosneva loetelu.
- 15 Kuivõrd nõukogu ei nimetanud enne S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli ametiaja lõppemist nende kahe kohtuniku ametikohtade täitmiseks uusi kohtunikke, siis jäid mõlemad ametisse kauemaks kui 30. septembrini 2014 kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 5 kolmanda lõiguga, mille kohaselt kohtunik jääb ametisse, niikaua kui tema ametijärglane asub oma kohustusi täitma. See säte kuulus Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike suhtes kohaldamisele nimetatud põhikirja I lisa artikli 5 esimese lõigu alusel.
- 16 M. I. Rofes i Pujoli ametiaja lõppemisega seoses ei avaldatud mingit avalikku kandideerimiskutset. Niisuguses kontekstis ja eelmises punktis osundatud sätete kohaselt jäi see kohtunik seega ametisse kuni 31. augustini 2015.

- 17 Nõukogu nimetas 22. märtsi 2016. aasta otsusega 2016/454 ametisse kolm Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikku, nimelt S. Van Raepenbuschi alates 1. oktoobrist 2014, J. Sant’Anna ja A. Kornezovi alates 1. aprillist 2016. Nimetatud kolmele kohtuniku ametikohale kohtuniku nimetamiseks (edaspidi „vaidlusalune ametisse nimetamise menetlus“) kasutas nõukogu 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse alusel koostatud kandidaatide loetelu, sealhulgas selle vaba ametikoha suhtes, mida varem täitis M. I. Rofes i Pujol (edaspidi „kolmas ametikoht“), ehkki avalik kandideerimiskutse seda kohta ette ei näinud.
- 18 Kohtunikud J. Sant’Anna ja A. Kornezov andsid ametivande 13. aprillil 2016.
- 19 Avaliku Teenistuse Kohus määras 14. aprilli 2016. aasta otsusega (ELT 2016, C 146, lk 11) kohtunikud K. Bradley, J. Sant’Anna ja A. Kornezovi teise koja koosseisu ajavahemikuks 14. aprillist kuni 31. augustini 2016.

Kohtuasi C-542/18 RX-II

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 20 E. Simpson, kes töötas nõukogu eesti keele tõlkeosakonnas abiteenistujana alates 1. juunist 2004, võeti alates 1. jaanuarist 2005 tööle katseajal oleva ametnikuna palgaastmele AD 5 pärast seda, kui ta oli edukalt läbinud avaliku konkursi EPSO/LA/3/03 reservnimekirja koostamiseks palgaastme (LA) 8 abitõlkijate töölevõtmiseks. E. Simpson edutati palgaastmele AD 6 alates 1. jaanuarist 2008.
- 21 2009. aastal läbis E. Simpson edukalt konkursi EPSO/AD/113/07. Selle konkursi reservnimekiri avaldati 28. aprillil 2009. E. Simpson taotles 25. juunil 2010 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artikli 90 lõike 1 alusel enda tõstmist palgaastmele AD 9, sest ta oli edukalt läbinud sellele palgaastmele vastava konkursi EPSO/AD/113/07 ning asjaolu tõttu, et kolm ametnikku, kes olid E. Simpsoni arvates temaga võrreldavas olukorras, olid tõstetud kõrgemale palgaastmele pärast seda, kui nad olid edukalt läbinud nende palgaastmest kõrgema palgaastme konkursi.
- 22 Nõukogu jättis selle taotluse 9. detsembri 2010. aasta teates rahuldamata, märkides, et kuna puudub personalieeskirjade säte, mis annaks ametnikule õiguse automaatseks palgaastmel tõusuks olukorras, kus ta on edukalt sooritanud tema palgaastmest kõrgema palgaastme konkursi, siis niisugune otsus võidakse teha üksnes teenistuse huvides, ja et käesolevas asjas niisugune huvi puudus, kui arvestada eesti keele tõlkeosakonna olukorda 2010. aastal.
- 23 E. Simpson esitas 8. märtsil 2011 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel nõukogu niisuguse otsuse peale kaebuse. See kaebus jäeti 7. oktoobri 2011. aasta otsusega rahuldamata.

Menetlus Avaliku Teenistuse Kohtus ja Üldkohtus, mis eelnes esimese uuesti läbivaadatava kohtuotsuse tegemisele

- 24 E. Simpson esitas 7. oktoobri 2011. aasta otsuse peale 27. detsembril 2011 hagi Avaliku Teenistuse Kohtusse.
- 25 Avaliku Teenistuse Kohus tühistas 12. detsembri 2013. aasta otsusega Simpson vs. nõukogu (F-142/11, EU:F:2013:201) 7. oktoobri 2011. aasta otsuse põhjendamiskohustuse rikkumise tõttu.
- 26 Nõukogu esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 24. veebruaril 2014.

- 27 Üldkohus rahuldab apellatsioonkaebuse 22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsusega nõukogu *vs.* Simpson (T-130/14 P, EU:T:2015:796), sest Avaliku Teenistuse Kohtu põhjenduskäigus sisaldus sisuline ebatäpsus, ja saatis kohtuasja uueks arutamiseks tagasi Avalik Teenistuse Kohtule.
- 28 24. juuni 2016. aasta kohtumäärusega Simpson *vs.* nõukogu (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136) jättis Avalik Teenistuse Kohtu teine koda E. Simpsoni hagi tervikuna rahuldamata.
- 29 E. Simpson kaebas 6. septembril 2016. aastal Üldkohtu kantseleisse saabunud apellatsioonkaebusega selle kohtumääruse edasi. Apellatsioonkaebus registreeriti Üldkohtu kantseleis numbriga T-646/16 P.
- 30 Üldkohtu apellatsioonikoja president otsustas 21. märtsil 2018 uuendada selles kohtuasjas kirjaliku menetluse, arvestades esiteks 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsust FV *vs.* nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22), millega Üldkohus (apellatsioonikoda) tühistas 28. juuni 2016. aasta otsuse FV *vs.* nõukogu (F-40/15, EU:F:2016:137), sest selle kohtuotsuse teinud kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, ja teiseks 19. märtsi 2018. aasta otsust (uuesti läbivaatamine) FV *vs.* nõukogu (C-141/18 RX, EU:C:2018:218), millega Euroopa Kohus (uuesti läbivaatamisega tegelev koda) otsustas, et puudub vajadus see kohtuotsus uuesti läbi vaadata.
- 31 Üldkohus palus 22. märtsil 2018, et pooled esitaksid oma seisukohad selle kohta, milliseid tagajärgi toob 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus FV *vs.* nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) kaasa kohtuasjas T-646/16 P. Vastuseks sellele palvele märkisid pooled esiteks, et väide, et kohtulahendi teinud kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, nagu Üldkohus selles kohtulahendis tuvastas, oli avalikul huvil põhinev väide, mida apellatsiooniasja lahendav kohus peab käsitlema omal algatusel, ja teiseks, et Avaliku Teenistuse Kohtu 24. juuni 2016. aasta kohtumäärusele Simpson *vs.* nõukogu (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136) kirjutas alla sama kohtukoosseis kui see, mida oli eespool nimetatud lahendis peetud nõuetele mittevastavalt moodustatuks. Seega tulnuks poolte hinnangul kõnealune Avaliku Teenistuse Kohtu määrus tühistada samadel põhjustel, mille Üldkohus esitas nimetatud kohtuotsuses.

Esimene uuesti läbivaadatav kohtuotsus

- 32 Esimese läbivaadatava kohtuotsusega tühistas Üldkohus Avaliku Teenistuse Kohtu 24. juuni 2016. aasta kohtumääruse Simpson *vs.* nõukogu (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136) ja saatis kohtuasja arutamiseks muule Üldkohtu kojale kui see, kes oli teinud otsuse apellatsioonkaebuse kohta, et ta teeks hagi kohta otsuse esimese kohtuastmena.
- 33 Esimese uuesti läbivaadatava kohtuotsuse punktides 38–46 on märgitud:
- „38 Esiteks olgu tõdetud, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on väide, et kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, avalikul huvil põhinev väide, mida apellatsiooniasja lahendav kohus peab käsitlema omal algatusel ka juhul, kui seda nõuetele mittevastavust esimeses kohtuastmes ei käsitletud (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Chronopost ja La Poste *vs.* UFX jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punktid 44–50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Teiseks tuleb samuti märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale ei või liidu kohus põhimõtteliselt rajada oma otsust õigusväitele, mida ta asus käsitlema omal algatusel, olgu selleks siis avalikul huvil põhinev väide, ilma et ta oleks enne palunud pooltel esitada selle väite kohta oma seisukohad (vt 17. detsembri 2009. aasta kohtuotsus (uuesti läbivaatamine) M *vs.* EMEA, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 40 Kolmandaks tuleb märkida, et 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses *FV vs. nõukogu* (T-639/16 P, EU:T:2018:22) otsustas Üldkohus, vaadates läbi väidet, et kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, mille hageja oli esitanud põhjusel, et ühe selles kohtukoosseisus otsuse tegemisel osalenud kohtuniku ametisse nimetamine ei vastanud nõuetele, sisuliselt järgmist.
- 41 Esiteks tõdes Üldkohus, et Avaliku Teenistuse Kohus (teine koda) tegi 28. juuni 2016. aasta kohtuotsuse *FV vs. nõukogu* (F-40/15, EU:F:2016:137) koosseisus K. Bradley, J. Sant’Anna ja A. Kornezov. Samuti märkis Üldkohus, et vastavalt [otsuse 2016/454] resolutsioonile ja põhjendusele 5 oli nõukogu nimetanud Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks esiteks S. Van Raepenbuschi, teiseks J. Sant’Anna ja kolmandaks A. Kornezovi. Üldkohus märkis ära, et kohtunik K. Bradley ei olnud nimetatud Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks otsusega 2016/454 ja seega ei saanud ta olla eespool punktis 40 nimetatud väites silmas peetud kohtunik, kuid seevastu kohtunikud J. Sant’Anna ja A. Kornezov nimetati Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks selle otsusega.
- 42 Teiseks käsitles Üldkohus väidet, et ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele, sest nõukogu nimetas ametisse kohtuniku [kolmandale ametikohale], kasutades Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli ametikohtade täitmiseks [3. detsembri 2013. aastal] avaldatud avaliku kandideerimiskutse alusel koostatud kandidaatide loetelu, samas kui see loetelu ei olnud koostatud kohtuniku nimetamiseks [kolmandale ametikohale]. Sellega seoses otsustas Üldkohus 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse *FV vs. nõukogu* (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktis 51, et kuna nõukogu kasutas 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse järel koostatud loetelu kolmanda ametikoha täitmiseks, siis rikkus ta 3. detsembri 2013. aasta avalikus kandideerimiskutses kehtestatud õiguslikku raamistikku. Pärast meeldetuletust, et vastavalt otsuse 2016/454 resolutsioonile ja põhjendusele 5 oli nõukogu nimetanud Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks esiteks S. Van Raepenbuschi, teiseks J. Sant’Anna ja kolmandaks A. Kornezovi, otsustas Üldkohus, et nimetatud institutsioonil oli õigus kasutada seda loetelu kahe esimese kandidaadi, mitte aga kolmanda kandidaadi ametisse nimetamisel.
- 43 Kolmandaks otsustas Üldkohus 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse *FV vs. nõukogu* (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktis 78, et arvestades, kuivõrd oluline on kohtunike ametisse nimetamist reguleerivate õigusnormide järgimine selleks, et tagada õigussubjektide ja avalikkuse usaldus kohtute sõltumatuse ja erapooletuse suhtes, ei saa kõnealust kohtunikku pidada seaduse alusel nimetatud kohtunikuks [harta] artikli 47 teise lõigu esimese lause tähenduses, ning sellest tulenevalt tühistas Üldkohus 28. juuni 2016. aasta kohtuotsuse *FV vs. nõukogu* (F-40/15, EU:F:2016:137) tervikuna.
- 44 Käesolevas kohtuasjas piisab, kui märkida, et [24. juuni 2016. aasta] kohtumääruse [*Simpson vs. nõukogu* (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136)] tegi Avaliku Teenistuse Kohus (teine koda) koosseisus K. Bradley, J. Sant’Anna ja A. Kornezov, st samas koosseisus kui see, kes tegi 28. juuni 2016. aasta kohtuotsuse *FV vs. nõukogu* (F-40/15, EU:F:2016:137) – koosseis, mille nõuetele mittevastavus tuvastati 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses *FV vs. nõukogu* (T-639/16 P, EU:T:2018:22).
- 45 Seega tuleb omal algatusel käsitleda väidet, et kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt – eespool punktis 38 käsitletud Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi on selle näol tegemist avalikul huvil põhineva väitega, mida apellatsiooniasja lahendav kohus peab käsitlema omal algatusel ka juhul, kui seda nõuetele mittevastavust esimeses kohtuastmes ei käsitletud (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus *Chronopost ja La Poste vs. UFX* jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punktid 44–50 ja seal viidatud kohtupraktika) –, ja olles pooled on ära kuulanud, tuleb kohaldada Üldkohtu 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses *FV vs. nõukogu* (T-639/16 P, EU:T:2018:22) käsitletud põhimõtteid käesoleva asja suhtes.

46 Järelikult tuleb vaidlustatud kohtumäärus tühistada tervikuna, sest rikuti [harta] artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud põhimõtet, et kohus moodustatakse seaduse alusel, ning hageja esitatud väiteid ei ole tarvis läbi vaadata.“

Kohtuasi C-543/18 RX-II

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 34 Komisjoni ametnik HG oli 16. maist 2007 kuni 31. augustini 2013 määratud tööle komisjoni delegatsiooni Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) juurde New Yorgis (Ameerika Ühendriigid).
- 35 Komisjon ja HG sõlmisid 15. septembril 2008 lepingu, mille kohaselt personalieeskirjade X lisa artikli 5 alusel anti HG käsutusse tema perekonna vajadustele vastav ametikorter (edaspidi „ametikorter“).
- 36 HG teavitas 2008. aasta oktoobris komisjoni delegatsiooni ÜRO juures New Yorgis juhti A-d ühelt poolt sellest, et tal ei olnud õnnestunud ametikorterisse sisse kolida tema sama aasta juunis sündinud tütre terviseprobleemide tõttu, ja teiselt poolt sellest, et ta kolib sisse ametikorterisse, aga elab korrapäraselt ka oma abikaasa korteris, et olla oma pere seltsis. HG väidab samuti, et teavitas A-d kuupäeval, mida ei ole täpsustatud, et tema sõber B viibib ametikorteris „paar tundi“ kuni „paar päeva“ igal nädalal, „kandes korteri eest hoolt“. Sellega seoses märgib HG esiteks, et ta palus B-l 2008. aasta septembris täita elektrienergia tarnija juures ametikorteriga seotud formaalsused, ja teiseks, et ta andis sõbrale ametikorteri võtme 2008. aasta detsembris.
- 37 Kolmepoolne ametisse nimetav asutus leidis 10. veebruari 2015. aasta otsuses, et esiteks rikkus HG oma perega ametikorteris elamisest keeldudes personalieeskirjade X lisa artiklit 5; teiseks, et kuna ta ei sõlminud ise elektrienergiaga varustamise lepingut, rikkus ta kohustusi, mis lasuvad tal vastavalt delegatsioonide palgal olevale personalile suunatud välissuhete peadirektoraadi vademeekeemi punktile 22.10.11.4, ja kolmandaks, et HG õigusnorme rikkuv käitumine põhjustas kahju, mis tekkis sellest, et institutsioon tasus põhjendamatult ametikorteri üüri. Eelnevast tulenevalt määras kolmepoolne ametisse nimetav asutus HG-le distsiplinaarkaristuse, mille kohaselt peatati tema kõrgemasse palgajärku tõusmine 18 kuuks ja kohustati teda hüvitama kahju summas 108 596,35 eurot.
- 38 HG esitas 9. mail 2015 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel kaebuse 10. veebruari 2015. aasta otsuse peale. Kolmepoolne ametisse nimetav asutus jättis selle kaebuse 10. septembri 2015. aasta otsusega rahuldamata.

Menetlus Avaliku Teenistuse Kohtus ja Üldkohtus, mis eelnes teise uuesti läbivaadatava kohtuotsuse tegemisele

- 39 HG esitas hagiavaldusega, mis saabus Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse 21. detsembril 2015, hagi, paludes ühelt poolt põhinõudena tühistada 10. veebruari 2015. aasta otsuse ning vajalikus ulatuses tema kaebuse rahuldamata jätmise otsuse ning teiselt poolt mõista komisjonilt välja väidetavalt tekitatud kahju.
- 40 Avaliku Teenistuse Kohtu teine koda jättis 19. juuli 2016. aasta otsusega HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155) selle hagi rahuldamata ja mõistis HG-lt välja nii tema enda kui ka komisjoni kohtukulud.
- 41 HG esitas menetlusdokumendiga, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 28. septembril 2016, selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse. Apellatsioonkaebus registreeriti Üldkohtu kantseleis numbriga T-693/16 P.

- 42 Pärast seda, kui oli kuulutatud 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22), mille sisu on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktis 30, küsis HG Üldkohtult 31. jaanuaril 2018 saanud dokumendis, kas tal on kavas küsida poolte seisukohta selle kohtuotsuse tagajärgede kohta seoses tema apellatsioonkaebuse menetlemisega.
- 43 Üldkohtu apellatsioonikoja presidendi 23. märtsi 2018. aasta määrusega uuendas Üldkohus menetluse suulise osa. Üldkohus palus 26. märtsil 2018, et pooled esitaksid oma seisukohad selle kohta, millised järeldused tuleb eespool viidatud kohtuotsusest käesolevas kohtuasjas teha.
- 44 Vastuseks sellele palvele märkisid pooled, et Avaliku Teenistuse Kohtu 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155) kuulutas sama kohtukoosseis, mis oli 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) tunnistatud nõuetele mittevastavalt moodustatuks. HG tõi veel esile, et väide, et kohtukoosseis ei ole moodustatud nõuetekohaselt, nagu Üldkohtu tuvastatud kohtukoosseis viimati nimetatud kohtuotsuses, on avalikul huvil põhinev väide, ja ta järeldas sellest, et Avaliku Teenistuse Kohtu 19. juuli 2016. aasta otsus tuli tühistada samadel põhjustel, mille Üldkohus võttis aluseks 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22). Mis puudutab komisjoni, siis viimane tunnistas, et põhistus, mille alusel Üldkohus viimati nimetatud kohtuotsuse tegi, võib õigustada Avaliku Teenistuse Kohtu 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155) tühistamist ja kohtuasja uueks arutamiseks saatmist Üldkohtu muule kojale kui see, kes lahendab HG esitatud apellatsioonkaebust.

Teine uuesti läbivaadatav kohtuotsus

- 45 Teise uuesti läbivaadatava kohtuotsusega tühistas Üldkohus Avaliku Teenistuse Kohtu 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse HG vs. komisjon (F-149/15, EU:F:2016:155) ja saatis kohtuasja Üldkohtu muule kojale kui see koda, kes oli teinud otsuse apellatsioonkaebuse kohta, et nimetatud muu koda teeks hagi kohta otsuse esimese kohtuastmena.
- 46 See otsus rajaneb teise uuesti läbivaadatava kohtuotsuse punktidel 39–47 ja põhistel, mis on sisuliselt identne käesoleva kohtuotsuse punktis 33 esitatud põhistusega.

Menetlus Euroopa Kohtus

- 47 Peakohtujuristi ettepaneku alusel leidis uuesti läbivaatamisega tegelev koda 17. septembri 2018. aasta otsustes (uuesti läbivaatamine) Simpson vs. nõukogu (C-542/18 RX) ja (uuesti läbivaatamine) HG vs. komisjon (C-543/18 RX), mis tehti Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 62 teise lõigu ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 193 lõike 4 alusel, et asjasse puutuvad kohtuotsused tuleb uuesti läbi vaadata, et teha kindlaks, kas need kahjustavad liidu õiguse ühtsust või järjepidevust. Lisaks otsustas uuesti läbivaatamisega tegelev koda kodukorra artikli 195 lõike 5 alusel 14. veebruaril 2019, et palub Euroopa Kohtul määrata need kaks kohtuotsust uuesti läbivaatamiseks suurkojale.
- 48 Arvestades kohtuasjade C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II omavahelist seotust, tuleb need liita kohtuotsuse tegemise huvides, kusjuures pooltele on antud võimalus kohtuasjade niisuguse liitmise tarvilikkuse kohta esitada kohtuistungil omapoolsed seisukohad.

Uuesti läbivaatamine

- 49 Sissejuhatavalt olgu märgitud, et vastust uuesti läbivaatamisel olevale küsimusele, mis on ära toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 4 ja 5, ei saa tuletada üksnes tõsiasjast, et Euroopa Kohus otsustas 19. märtsi 2018. aasta otsuses (uuesti läbivaatamine) FV vs. nõukogu (C-141/18 RX, EU:C:2018:218), et ei ole vaja uuesti läbi vaadata 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsust FV vs. nõukogu (T-639/16 P,

EU:T:2018:22), millele Üldkohus kahes uuesti läbivaadatavas kohtuotsuses tugines. Nimelt, nagu ilmneb nimetatud Euroopa Kohtu otsuse punktidest 4 ja 5, on selle otsuse põhjenduseks toodud asjaolu, et ettepanekus, mille peakohtujurist tegi 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) uuesti läbivaatamiseks, andis peakohtujurist hinnangu, olles välja toonud eriasjaolud, mis ajendasid teda uuesti läbivaatamisega tegeleva koja poole pöördumist soovitama, et „see kohtuotsus ei too oma õigusliku põhistuse poolest kaasa tõsist ohtu liidu õiguse ühtsusele või järjepidevusele“. Sellest ettepanekust tulenes seega, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 62 esimeses lõigus Üldkohtu otsuse teistmiseks ette nähtud tingimused ei olnud täidetud.

- 50 Mis puudutab vastust küsimusele, mis on käesoleva uuesti läbivaatamise ese, siis tuleb esimesena analüüsida, kas eelkõige õiguskindluse üldpõhimõtte seisukohast on Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta tühistas vaidlustatud kohtulahendid seetõttu, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseis, kes otsuse langetas, ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, sest ühe sellesse koosseisu kuuluva kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele, mistõttu rikuti harta artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud põhimõtet, et kohus moodustatakse seaduse alusel.
- 51 Analüüsi käigus tuleb esiteks kindlaks teha, millistel tingimustel saab kohtuniku ametisse nimetamise suhtes teha sarnaselt ELTL artiklis 277 silmas peetud aktidega seaduslikkuse kõrvalkontrolli. Teiseks tuleb juhul, kui on tõendatud, et Üldkohtu tuvastatud nõuetele mittevastavus ametisse nimetamise menetluses esines, kontrollida, kas see tõi tõepoolest kaasa harta artikli 47 teise lõigu esimese lause rikkumise, mis õigustab nende otsuste tühistamist.
- 52 Juhul, kui niisugune analüüs näitab, et uuesti läbivaadatavate kohtuotsuste tegemisel on tõepoolest rikutud õigusnormi, tuleb teisena hinnata, kas need kohtuotsused kahjustavad liidu õiguse ühtsust või järjepidevust.

Kõnealuse ametisse nimetamise menetluse seaduslikkuse kõrvalkontrolli tingimused

- 53 Uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes otsustas Üldkohus, et tal tuli omal algatusel käsitleda väidet, et vaidlustatud kohtulahendid teinud kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt. Tuginedes Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsusele Chronopost ja La Poste vs. UFEX jt (C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375) ning Üldkohtu 23. jaanuari 2018. aasta otsusele FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22), asus Üldkohus nimelt seisukohale, et tegemist oli avalikul huvil põhineva väitega, mida apellatsioonkaebust läbi vaataval kohtul tuli käsitleda omal algatusel ka juhul, kui seda nõuetele mittevastavust ei olnud esimeses kohtuastmes käsitletud.
- 54 Sissejuhatavalt olgu märgitud, et otsus 2016/454, millega nimetati Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks ametijärglane kolmandale ametikohale, ei kujuta endast üldkohaldatavat akti ELTL artikli 277 mõttes, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 118–124.
- 55 Sellegipoolest tuleneb põhiõigusest tõhusale õiguskaitsevahendile sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus, nagu selle tagab harta artikkel 47, et igal õigussubjektil peab põhimõtteliselt olema võimalus selle õiguse rikkumisele tugineda. Eelöeldust tuleneb, et liidu kohus peab saama kontrollida, kas kõnealuses ametisse nimetamise menetluses esinev nõuetele mittevastavus võis tuua kaasa selle põhiõiguse rikkumise.
- 56 Veel tuleb analüüsida, kas asjaolu, et ükski käesolevate kohtumenetluste pooltest ei tõstatanud vastuväidet vaidlustatud kohtulahendid teinud kohtukoosseisu nõuetekohasusega seoses, oli takistuseks sellele, et Üldkohus seda nõuetekohasust omal algatusel analüüsib.
- 57 Sellega seoses olgu rõhutatud, et tagatised sõltumatusse ja erapooletusse seaduse alusel moodustatud kohtusse pöördumiseks, ja eelkõige tagatised, mis määravad kindlaks muu hulgas niisuguse kohtu mõiste ja koosseisu, kujutavad endast õiguse õiglasele kohtumenetlusele nurgakivi. See tähendab, et

iga kohus on kohustatud kontrollima, kas ta kujutab oma koosseisu poolest niisugust kohut, kui selles küsimuses on tõsiseid kahtlusi. Niisugune kontroll on vajalik usalduse tarvis, mida demokraatliku ühiskonna kohtud peavad õigussubjektis äratama. Selles mõttes on see kontroll oluline menetlusnõue, mille järgimise kohustus põhineb avalikul huvil, ja selle täidetust tuleb kontrollida omal algatusel (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Chronopost ja La Poste vs. UFEX jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punktid 46 ja 48).

- 58 Seega Üldkohus ei eksinud, kui ta otsustas uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes omal algatusel käsitleda vaidlustatud kohtulahendid teinud kohtukoosseisu moodustamise nõuetekohasust, sest sama kohtukoosseisu nõuetele mittevastavus tuvastati 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuses FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22).

Kõnealuse ametisse nimetamise menetluse nõuetele mittevastavus ja selle mõju poolte õigusele, et õigust mõistab seaduse alusel moodustatud kohus

Kõnealuse ametisse nimetamise menetluse nõuetele mittevastavus

- 59 Uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes järelendas Üldkohus, viidates 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsusele FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22), et nõukogu oli rikkunud 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutsega paika pandud õiguslikku raamistikku, kui ta kasutas selle alusel koostatud kandidaatide loetelu kolmanda ametikoha täitmiseks.
- 60 Niisuguse järeldusega ei ole rikutud õigusnormi.
- 61 Nimelt, kuna 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse punkti 4 järgi oli see avaldatud sõnaselgelt ja ainuüksi eesmärgiga täita kahe kohtuniku ametikohad, kelle ametiaeg sai läbi 30. septembril 2014, st S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli ametikohad, mitte aga selleks, et täita ka kolmas kohtuniku ametikoht, mida varem täitis M. I Rofes i Pujol, kelle ametiaeg sai läbi 31. augustil 2015, siis sellega, et nõukogu kasutas kolmandale ametikohale kohtuniku nimetamiseks loetelu, mis oli koostatud kõnesoleva avaliku kandideerimiskutse alusel, eiras nõukogu õiguslikku raamistikku, mille ta oli avalikku kandideerimiskutset avaldades iseendale kehtestanud ja mida tal tuli järgida. „Ajastusest tulenevad“ põhjused, millele on viidatud otsuse 2016/454 põhjenduses 4 Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi kontekstis, ei saa õigustada sama avaliku kandideerimiskutse järgimata jätmist.
- 62 Siiski, vastupidi sellele, mida Üldkohus sedastas 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktides 52–58 – kaalutlused, mida uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes pealegi sõnaselgelt ei ole korratud –, näib selle loetelu kasutamine olevat muus osas olnud kooskõlas menetlusega, mis reguleeris Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamist.
- 63 Nimelt pidi kandidaatide loetelu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 lõike 4 kolmanda lause kohaselt sisaldama vähemalt kaks korda nii palju kandidaate kui nõukogu peab nimetama kohtunikke. 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse alusel koostatud loetelus oligi kuus kandidaati, mis on kaks korda nii palju kui kohtunikke, kes selle loetelu alusel ametisse nimetati. Seega on kõnealust sätet käesoleval juhtumil täielikult järgitud.
- 64 Ka ei võimalda ükski asjaolu seada kahtluse alla, et järgiti ELTL artikli 257 neljanda lõigu esimest lauset, mis nõuab, et erikohtute liikmed valitaks isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad; Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 lõike 2 esimest lauset, mille järgi iga isik, kes vastab selle sätte tingimustele ja kellel on liidu

kodakondsus, võib esitada oma kandidatuuri Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikohale, või selle lisa artikli 3 lõike 4 teist lauset, mille kohaselt valikukomitee lisab oma arvamusele loetelu kandidaatidest, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.

- 65 Nii ei ole üleüldse kahtluse alla seatud, et 3. detsembri 2013. aasta avalik kandideerimiskutse oli avatud kõigile liidu kodanikele, kes täitsid ELTL artikli 257 neljanda lõigu esimeses lauses sätestatud tingimused; et kõik kuus loetellu kantud kandidaati olid liidu kodanikud ning et valikukomitee oli hinnanud nad võimeliseks täitma Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ülesandeid ning et sellesse loetellu olid tõepoolest kantud kandidaadid, kellel oli olemas sobivaim kõrgetasemeline kogemus.
- 66 Mis puudutab Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 lõike 1 teist lauset, mille kohaselt kohtunikke ametisse nimetades tagab nõukogu, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme, siis leidis Üldkohus tõesti 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktis 56, et ei saa välistada, et 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse alusel koostatud loetelu kasutamise tagajärjel jäi kõrvale osa potentsiaalseid kandidaate, kes oleksid võinud osutada sellele ametikohale valituks, iseäranis Hispaania kodanikest kandidaate, kelle soovi avaliku kandideerimiskutse alusel kandideerida võis viidatud sättes sisalduv nõue pärssida, sest Avaliku Teenistuse Kohtus oli juba üks Hispaania kodanikust kohtunik tol hetkel, kui avalik kandideerimiskutse avaldati, ja kuivõrd selle kohtuniku kohta ei olnud kandideerimiskutses täidetavana välja kuulutatud.
- 67 Niisugune järeldus ei võimalda aga sugugi tuvastada, et kohtuniku nimetamine kolmandale ametikohale oleks toonud kaasa geograafilises mõttes tasakaalust väljas oleva kohtukoosseisu või liikmesriikide õigussüsteemide tasakaalust väljas oleva esindatuse Avaliku Teenistuse Kohtus ning et nõukogu oleks seega ametisse nimetamisel rikkunud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 lõike 1 teist lauset. Peale selle võis asjaolu, et võis olla pärsitud ühe osa potentsiaalsete kandidaatide soovi 3. detsembri 2013. aasta kandideerimiskutses osaleda, mille Üldkohus tuvastas 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktis 56, otse ja ainuüksi tuleneda tõigast, et kandideerimiskutses ei käsitletud kolmanda ametikoha täitmist, ehkki seda ei saa pidada käesoleva kohtuotsuse punktis 61 käsitletud nõuetele mittevastavusest eraldiseisvaks rikkumiseks.
- 68 Eelnevalt esitatud kaalutlustest tuleneb, et kõnealuses ametisse nimetamise menetluses esinenud nõuetele mittevastavus tuleneb üksnes sellest, et nõukogu eiras 3. detsembri 2013. aasta kandideerimiskutset, mitte aga ELTL artikli 257 neljanda lõigu või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 rikkumisest.

Kõnealuse ametisse nimetamise menetluse nõuetele mittevastavuse mõju poolte õigusele, et õigust mõistaks seaduse alusel moodustatud kohus

- 69 Uuesti läbivaadatavates kohtuasjades otsustas Üldkohus 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsusele FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) tuginedes, et arvestades, kuivõrd oluline on kohtunike ametisse nimetamist reguleerivate õigusnormide järgimine, et tagada õigussubjektide ja avalikkuse usaldus kohtute sõltumatuse ja erapooletuse suhtes, ei saa kolmandale ametikohale nimetatud kohtunikku pidada [harta] artikli 47 teise lõigu esimese lause mõistes seaduse alusel nimetatud kohtunikuks.
- 70 Selle sätte kohaselt on igaühel õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus.
- 71 Sellega seoses otsustas Euroopa Kohus, et kohtute sõltumatuse ja erapooletuse nõue on oluline osa õigusest tõhusale kohtulikule kaitsele ja põhiõigusest õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on ülimalt tähtis, et tagada kõikide liidu õigusega isikutele antud õiguste ja ELL artiklis 2 osutatud liikmesriikide ühiste väärtuste, eeskätt õigusriigi väärtuse kaitse. Need nõuded eeldavad selliste normide olemasolu,

mis puudutavad muu hulgas organi koosseisu, selle liikmete ametisse nimetamist, ametiaega ja nende taandumise, taandamise ja tagandamise aluseid ning mis lubavad ümber lükata õigussubjektide põhjendatud kahtlusi selles suhtes, kas nimetatud organ on väljaspool väliste tegurite haardeulatust ja kas ta on vastanduvaid huvisid arvestades neutraalne. Mis puudutab konkreetsemalt ametisse nimetamise otsuseid, siis on muu hulgas vaja, et nende vastuvõtmise sisulised tingimused ja kord oleksid sellised, et need ei tekita pärast ametisse nimetamise toimumist õigussubjektidel eespool nimetatud põhjendatud kahtlusi (vt selle kohta 19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (kõrgeima kohtu distsiplinaarprotsesside kohta), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, punktid 120, 123 ja 134 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 72 Kuivõrd harta artikli 47 teise lõigu esimene lause vastab Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artikli 6 lõike 1 esimesele lausele, siis on selle sisu ja ulatus vastavalt harta artikli 52 lõikele 3 samad mis konventsiooni sättel. Euroopa Kohus peab seega tagama, et tõlgendusega, mille ta harta artikli 47 teisele lõigule annab, oleks tagatud kaitse tasemel, mis ei ole vastuolus EIÕK artiklis 6 tagatud kaitse tasemega, nagu Euroopa Inimõiguste Kohus on seda tõlgendanud (19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (kõrgeima kohtu distsiplinaarprotsesside kohta), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 118 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Vastavalt Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale oli väljendi „seaduse alusel moodustatud kohus“ lisamine EIÕK artikli 6 lõike 1 esimesse lausesse kantud eesmärgist vältida, et kohtusüsteemi korraldus jääks täitevvõimu meelevalda, ja tagada, et see valdkond oleks reguleeritud seadusega, mille seadusandlik võim on võtnud vastu kooskõlas tema toimimist ja pädevust käsitlevate normidega. See väljend peegeldab eelkõige õigusriigi põhimõtet ega puuduta mitte üksnes kohtu enda eksisteerimise õiguslikku alust, vaid ka kohtu koosseisu igas kohtuasjas ning mis tahes muud riigisisest õigusnormi, mille järgimata jätmine muudab ühe või mitme kohtuniku osalemise asja läbivaatamisel õigusvastaseks, ja mille hulka kuuluvad iseäranis vastava kohtu liikmete sõltumatust ja erapooletust puudutavad sätted (vt selle kohta EIK 8. juuli 2014. aasta otsus Biagioli vs. San Marino, CE:ECHR:2014:0708DEC000816213, punktid 72–74, ja EIK 2. mai 2019. aasta otsus Pasquini vs. San Marino, CE:ECHR:2019:0502JUD005095616, punktid 100 ja 101 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 74 Samuti on Euroopa Inimõiguste Kohtul juba olnud juhust märkida, et õigus sellele, et õigust mõistaks „seaduse alusel moodustatud“ kohus EIÕK artikli 6 lõike 1 tähenduses, hõlmab juba oma olemusest tulenevalt ka kohtunike ametisse nimetamise menetlust (EIK 12. märtsi 2019. aasta otsus Ástráðsson vs. Island, CE:ECHR:2019:0312JUD002637418, ei ole lõplik, punkt 98).
- 75 Käesoleva kohtuotsuse punktides 71 ja 73 viidatud kohtupraktikast ilmneb, et kohtusüsteemis kohtunike ametisse nimetamisel esinev nõuete mittevastavus toob kaasa harta artikli 47 teise lõigu esimese lause rikkumise eelkõige juhul, kui see nõuete mittevastavus on niisugust laadi ja niisuguse raskusastmega, mis tekitab tegeliku riski, et muud võimuharud, iseäranis täitevvõim, võivad rakendada kaalutlusõigust selle piire põhjendamatult ületades, ohustades niimoodi ametisse nimetamise menetluse tulemuse terviklikkust ja tekitades õigussubjektides põhjendatud kahtluse asjasse puutuvate kohtunike sõltumatuse ja erapooletuse suhtes, mis juhtub, kui kõne all on normid, mis moodustavad lahutamatu osa kohtusüsteemi ülesehitusest ja toimimisest.
- 76 Just neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida, kas kõnealuses ametisse nimetamise menetluses esinenud nõuete mittevastavus tõi käesolevas asjas kaasa selle, et rikuti pooltele harta artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud õigust, et nende asja arutaks kohus, mis on moodustatud seaduse alusel.
- 77 Sellega seoses olgu märgitud, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 68, et nõuete mittevastavus tuleneb täielikult asjaolust, et nõukogu eiras 3. detsembri 2013. aasta avalikku kandideerimiskutset.

- 78 Seega tuleb tõdeda, et kohtuniku nimetamine kolmandale ametikohale toimus nii, et on järgitud Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamise põhieeskirju ehk ELTL artikli 257 neljandat lõiku ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artiklit 3.
- 79 Niisuguses kontekstis ei piisa üksnes asjaolust, et nõukogu kasutas kolmandale ametikohale kohtuniku nimetamiseks 3. detsembri 2013. aasta avaliku kandideerimiskutse alusel koostatud loetelu, et tõendada, et Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamise menetluse alusnormi on rikutud niisugusel viisil ja niivõrd jämedalt, et sellega kaasneks tegelik oht, et nõukogu kasutab oma volitusi õigustamatult, ohustades selle tulemuse terviklikkust, milleni viis ametisse nimetamise menetlus, ja kutsudes õigussubjektides esile põhjendatud kahtlusi kolmandale ametikohale nimetatud kohtuniku või isegi selle koosseisu, kuhu ta kuulub, sõltumatuses ja erapooletuses.
- 80 Sellega seoses eristub kõnealuses ametisse nimetamise menetluses esinenud nõuetele mittevastavus sellest, mida käsitles EFTA kohtu 14. veebruari 2017. aasta otsus Pascal Nobile vs. DAS Rechtsschutz-Versicherungs (E-21/16), mida on nimetatud 23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsuse FV vs. nõukogu (T-639/16 P, EU:T:2018:22) punktis 75. Viimati nimetatud nõuetele mittevastavus seisnes nimelt selles, et EFTA kohtu kohtunik nimetati ametiajaks, mille kestuseks oli erandkorras kinnitatud kolm aastat kuue aasta asemel, ja mis puudutas seega erinevalt kõnesolevates kohtuasjades vaatluse alla olevast nõuetele mittevastavusest selle kohtu kohtunike ametiaega reguleerivat alusnormi, mis oli mõeldud kaitsma sealsete kohtunike sõltumatust.
- 81 Eelnevast tuleneb, et tõik, et nõukogu eiras 3. detsembri 2013. aasta avalikku kandideerimiskutset, ei kujuta endast Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamist käsitlevate liidu alusnormide rikkumist, mis tooks kaasa selle, et oleks rikutud apellantide õigust seaduse alusel moodustatud kohtule, mis on tagatud harta artikli 47 teise lõigu esimeses lauses.
- 82 Seega ja kuna uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes ei ole muid elemente, mis võiksid seada kahtluse alla harta artikli 47 teise lõigu esimese lause järgimise, tuleb tõdeda, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas neis kohtuotsustes, et viidatud sätet on rikutud. Eelmises punktis nimetatud nõuetele mittevastavus ei saa seega üksi õigustada selle kohtukoosseisu vastu võetud kohtulahendi tühistamist, kuhu oli määratud kolmandale ametikohale nimetatud kohtunik.
- 83 Kõigest eelöeldust tuleneb, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta tühistas vaidlustatud kohtulahendid üksnes põhjusel, et kõnealune ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele.

Liidu õiguse ühtsuse või järjepidevuse kahjustamise esinemine

- 84 Uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes toime pandud õigusnormi rikkumine kahjustab liidu õiguse ühtsust ja järjepidevust.
- 85 Uuesti läbivaadatavad kohtuotsused võivad nimelt olla pretsedendiks tulevastele kohtulahenditele, mis tähendab, et Üldkohtu ekslik tõlgendus harta artikli 47 teise lõigu esimesele lausele võib mõjutada teisi kohtuasju, milles on küsimuse alla seatud mõne koosseisu kohtuniku ametisse nimetamine ning üldisemalt õigus sõltumatule ja erapooletule seaduse alusel moodustatud kohtule.
- 86 Pealegi on selle õiguse näol tegemist liidu õiguskorras põhimõttelise ja läbiva tähtsusega õigusega, mille tõlgendamise ja järjepidevuse peab tagama Euroopa Kohus, ja seda eriti siis, kui sellega seoses tekivad küsimused spetsiifilises kontekstis, mille kohta ei ole veel Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat.
- 87 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et uuesti läbivaadatavad kohtuotsused kahjustavad liidu õiguse ühtsust ja järjepidevust, kuna Üldkohus otsustas apellatsioonistmena, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseis, kes tegi vaidlustatud kohtulahendid, ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, sest ühe selle koosseisu

kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele, mis tõi kaasa selle, et rikuti harta artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud põhimõtet, et kohus moodustatakse seaduse alusel, ja tühistas kõnesolevad kohtulahendid.

Uuesti läbivaatamise tagajärjed

- 88 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 62b esimeses lõigus on sätestatud, et kui Euroopa Kohus leiab, et Üldkohtu otsus kahjustab liidu õiguse ühtsust või järjepidevust, saadab ta kohtuasja tagasi Üldkohtusse, kelle jaoks on Euroopa Kohtu otsused õigusküsimustes siduvad. Lisaks võib Euroopa Kohus kohtuasja tagasi saates teatada, millised Üldkohtu otsuse tagajärjed loetakse vaidluse poolte suhtes lõplikuks. Kui vaidluse lahendus tugineb uuesti läbivaatamise tulemusi arvestades faktilistele asjaoludele, mille põhines Üldkohtu otsus, võib Euroopa Kohus erandkorras teha asjas lõpliku otsuse.
- 89 Sellest järeldub, et Euroopa Kohus ei või piirduda liidu õiguse ühtsuse või järjepidevuse kahjustamise tuvastamisega, märkimata, millised tagajärjed tulenevad sellest asjaomase kahe kohtuasja jaoks (vt ka 10. septembri 2015. aasta kohtuotsus (uuesti läbivaatamine) *Missir Mamachi di Lusignano vs. komisjon*, C-417/14 RX-II, EU:C:2015:588, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 90 Kuna Üldkohus tühistas uuesti läbivaadatavates kohtuotsustes vaidlustatud kohtulahendid harta artikli 47 teise lõigu esimese lause rikkumise tõttu, vaatamata läbi väiteid, mille pooled oma apellatsioonkaebuste põhjendamiseks esitasid, tuleb uuesti läbivaadatavad kohtuotsused tühistada ja suunata kohtuasjad tagasi Üldkohtusse, et ta teeks nende väidete kohta otsuse.

Kohtukulud

- 91 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 195 lõikes 6 on ette nähtud, et kui uuesti läbivaadatav Üldkohtu lahend on tehtud ELTL artikli 256 lõike 2 alusel, otsustab Euroopa Kohus ka kohtukulude jaotuse.
- 92 Kuna uuesti läbivaatamise menetluses tekkinud kohtukulude jaotuse kohta erinormid puuduvad, siis tuleb otsustada, et kõik menetluses osalenud kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Liita kohtuasjad C-542/18 RX-II ja C-543/18 RX-II kohtuotsuse tegemise huvides.
2. Euroopa Liidu Üldkohtu (apellatsioonikoda) 19. juuli 2018. aasta kohtuotsused *Simpson vs. nõukogu* (T-646/16 P, ei avaldata, EU:T:2018:493) ja *HG vs. komisjon* (T-693/16 P, ei avaldata, EU:T:2018:492) kahjustavad liidu õiguse ühtsust ja järjepidevust, kuna Euroopa Liidu Üldkohus otsustas apellatsiooniastmena, et Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu koosseis, kes tegi 24. juuni 2016. aasta kohtumääruse *Simpson vs. nõukogu* (F-142/11 RENV, EU:F:2016:136) ja 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse *HG vs. komisjon* (F-149/15, EU:F:2016:155), ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, sest ühe selle koosseisu kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei vastanud nõuetele, mis tõi kaasa selle, et rikuti Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu esimeses lauses tagatud põhimõtet, et kohus moodustatakse seaduse alusel, ja tühistas kõnesolevad kohtulahendid.
3. Tühistada nimetatud kohtuotsused.
4. Saata kohtuasjad uueks arutamiseks Euroopa Liidu Üldkohtule.

- 5. Jätta Erik Simpsoni, Euroopa Liidu Nõukogu, HG, Euroopa Komisjoni ja Bulgaaria valitsuse kohtukulud, mis on neile tekkinud seoses uuesti läbivaatamise menetlusega, nende endi kanda.**

Allkirjad